

Бурят УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 75 (9214)

МАРТЫН

29

ВТОРНИК

1960 он

Сэн 20 мүнгэн

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Советтэ

ааралтыг тэдэнэ элгээхэ саашадан найжаруулхын, дала хэрэгтэ профсоюзунууд дээшлүүлхын зорилгоор ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Советтэ ВЦСПС-эй, союзна мануудай компартинуудай Министрнүүдэй Советтэ хайшаагаад, союзна респуудай элүүрне хамгаалт министрвонүүдэй мэдэлдэ санаторинууде (уушханай, аралдаг санаториоо бэ-амаралтын байшангууде) национална союзуудта дам-гээхэ тухай шийдхэбэри баа.

элүүржүүлгын газарнууде улам найнаар ашаглахын, пансион-дуудта амарха таатай зохид болзор тогтоохын зорилгоор санаторинууд-та, амаралтын байшангуудта ошо-хо путевконууде худэлмэришэдтэ, алба хаагшадта, колхознигуудта, пенсионернүүдтэ худалдаха гурим найжаруулаха тухай дуралда-лые СССР-эй Госплантай, СССР-эй Финансын министрствотэй, СССР-эй Хүдөө ажахын минис-терствотэй, СССР-эй Элүүрне хам-гаалгын министрствотэй, союзна республикануудай Министрнүүдэй Советүүдтэй сугтаа зүбшэн хэлсэ-жэ зохёохыне ВЦСПС-тэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет дуралдахан байна.

Санатори, курортнуудта эмнүүл-хээр ошохо хүнүүдтэ тодруулаха ажалаа найжаруулхыне, санатори, курортнуудта научна заабари, зүб-шөөл найнаар үгэдэг болохыне, медицинскэ дээдэ, дунда хур-гуулинууде дүүргэнэ врачууде, медицинскэ бусадшые худэл-мэришэдтэ санатори, курорт-нуудта хүдэлхөөр эльгээхыне, са-наторинууд болон амаралтын бай-шангуудта ажалладаг врачуудай мэргэжэл дээшлүүлхын зорилгоор врачуудай мэргэжэл дээшлүүлэг институтуудта хүсэл хүрэхэ путев-конууде профсоюзунуудай организа-цинуудта үгэхыне, клиникнүүдтэ, научно-шэжлэлгын эмхи зургаа-нуудта ажаллаха арга боломжо олгохыне, санаторинууд, курорт-нууде тухээрлэгнүүдээр, медика-ментүүдээр хангахыне СССР-эй Элүүрне хамгаалгын министрствотэ, союзна республикануудай элүү-рне хамгаалгын министрствонүүд-тэ дуралдахада.

уудта ажаллагдахыне тухай шийдхэбэри баа.

Францин шахтёрнуудта КПСС-эй Министрнүүдэй Советтэ Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущёв эльгээхэн бэшэг

хананар, нүхэдүүд, гуйлта хүндэтгэйгөөр зуураа, Францин алдар-то болохо Францин шах-та халуун байр хүргэнэб. Совет хүнүүдэй үмэнхөө олоно ёһоной үгэнүүдэ Танай дамжуулан хүргэнэндөө байнаб.

нүүдта ажаллагдахыне тухай шийдхэбэри баа.

Дайн үедэ хандаргадан гэр, барилганууде нэргээн болдоо ороо үншэж болообди. Францин шах-тёрнууд, советскэ Донбассай шах-тёрнууд хамтын дайсаанда эсэргүү-сэн баатарлигаар тулалдан юм. Үнгэрэгшэ дайнда Донбасс илан-гана ехээр хохидонон байгаа. Совет хүнүүд түрэл Донбассаа нэргээн болдоого. Немецко-фашистка эзэмдэгшэдтэ Францин сүлөөлэг-дэлхэй хүлээлэр Францин шахтёр-нууд эршэмтэй шангаар ажалла-жа, нүүрхэй малталгаа, ажалайн-гаа бүтээсые дээшлүүлэе. тингэжэ оройнгоо экономика талараа хүгжэлгэдэн өөһэдынгөө хубитые оруулан байна.

Арадууд эб найрамдал хангахын, амгалан ёһоор ээргэ оршоохын түлөө мүнөө үедэ тэмсэжэ байна. Энэ тэмсэлдэ Донбассай нүүрлэшэд, Па-де-Калеин, Рурай, Уэльсын нүүрлэшэд сугтаа хабаадалсана. Тэдэнэр эб найрамдалай, үхибүү-дэйнгээ аша туһын, хүнүүдэй зол жаргалтай тула сугтаа ажаллана.

ВЦСПС-эй П Р Е З И Д И У М Д Э

Министрнүүдэй Советтэ Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущёв эльгээхэн бэшэг

Долоон жэлэй даабарисе болзорхоонь урид дүүргэхин түлөө

Уялгаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байхан түрүүшүүл ЯРУУНЫН АЙМАГ

Яруунын аймагай хүдөө ажахын худэлмэрилэгшэд (КПСС-эй айкомой секретарь Д. Т. Раднаев, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Е. Г. Таряшинов) гүрэндэ мяха худалдаха 1-дэхи кварталайнгаа түсэбтэ болзорхоонь урид, мартын 26-да 181 процент дүүргэе. Хамта 3621 центнер гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхитэй са-суулхада 3,6 дахин ехэ мяхан гүрэндэ худалдагдаа.

Аймагай «Победа» колхоз гүрэндэ мяха худалдаха 2,5 кварталай, «Коммунизм», «Знамя», «Путь социализма» колхозууд, мүн Яруунын совхоз—2,0—2,2 кварталай түсэб дүүргэе.

ТОРИИН АЙМАГ

Торин аймагай колхозни-гууд, РТС-эй хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ мяха худалдаха 1-дэхи кварталайнгаа түсэб болзорхоонь урид, мартын 26-да 208 процент дүүргэе. 2920 центнер гэхэ гү, али нёдондо-ной энэ үеынхитэй 1,5 дахин ехэ мяха гүрэндэ худалдаа.

БИЧУРЫН АЙМАГ

Бичурын аймагай хүдөө ажахын худэлмэрилэгшэд гү-рэндэ мяха худалдаха кварта-лайнгаа түсэб 150 процент, хү худалдаха түсэбөө 137 процент дүүргэе. Гүрэндэ 3000 центнер мяха, 10140 центнер хүн, 220 мянган үндэгэн гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхитэй 1240 центнерээр ехэ мяха, 4730 центнерээр ехэ хүн, 70 мянгаар олон үндэгэн худалдагдаа. Гү-рэндэ мяха худалдаха түсэбөө XXI партсездын нэрэмжэтэ артель 250 процент, «Рассвет» —240 процент, Логовскийн нэр-рэмжэтэ—350 процент дүүргэе. Тинхэдэ XXI партсездын нэр-рэмжэтэ артель үй хаалгана нёдондоной энэ үеынхитэй орхо-до 2 дахин. Ждановой нэрэм-жэтэ—190 процентээр, Кали-нинэй нэрэмжэтэ—240 процен-тээр, Ленинэй нэрэмжэтэ—250 процентээр, «Заря коммуниз-ма»—190 процентээр, Дзерж-инскийн нэрэмжэтэ колхоз—170 процентээр дээшлүүлэе. Гүрэндэ мяха, хү, үндэгэ худалдагта үргэлжэллөөр.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ, ХАНИ БАРИСАНАЙ АЯНШАЛГА Н. С. Хрущёвой Францида ошоод байхан тухай

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. С. Хрущёв Францин нислэл хотодо байрлаан Кэ д'Орсэ гэжэ байшангай балкон дээрэээ хүнүүдэй амаршалануудта харюусажэ байна.

„Гранд-опера“ театрта оробо

ПАРИЖ, мартын 25. (ТАСС-эй тухсай корр.). Советскэ правитель-ствые толгойлошо Францин нисл-элдэ гурбадахи үдэртөө байха зуу-раа, бүгэдэндэ мэдээжэ болонон «Гранд-опера» гэжэ театрта ороо. Францин элитэ ехэ композитор Жорж Бизе гэгшын зохёонон «Кар-мен» гэжэ оперо энэ үдэш театрын сценэ дээрэ табигдахан байгаа.

до ерэжэ нууха үедэнэ зал соо байгшад бултадаа хууринууднаа бодожо, хүл дээрээ зогсоод, удаан сарг соо альга ташан тэдэниие амар-шаллаа. Советскэ Союзай гүрэнэй гимные, Францин гимн «Марсельсь-ые» оркестр наадаа.

Н. С. Хрущёв Бордо город ошохоёо мордобо

ПАРИЖ, мартын 26. (ТАСС). Советскэ правительствые толгойло-шо Н. С. Хрущёв, тэрэнтэй суг ябалсахан хүнүүд Бордо город ошо-хоёо Парижай Орли аэродром дээр-рэнэ мүнөөдөр нотагай сагаар 8 час 55 минутта (Москвагай сагаар 10 час 55 минутта) «Каравель» гэ-жэ тухсай самолётто нуужа гараа.

Советскэ правительствые толгойло-шо нэгэ хэлэн сагай үнгэрэн хойно Ратушада ерээ.

Тэндэ муниципальна Советтэ түрүүлэгшэ Жак Шабан-Дельмас Н. С. Хрущёвой хүндэлэлдэ сайлалга эмхидхэнэ байна. Ж. Шабан-Дельмас сайла-лын үедэ үгэ хэлэхэ зуураа, Н. С. Хрущёвой Франци айлшалжа ерэл-гын ехэ удашанар тухай тэмдэг-лээд, Советскэ правительствые тол-гойлогшын аяншалганы эб найрам-далай оршон байдалда Францин, СССР-эй хоорондо худалдаа най-маа, культурна холбоо барисаа най-жаруулаха хэрэгтэ туһалха бэээ гэ-жэ мэдүүлэе.

БОРДО, мартын 26. (ТАСС). Советскэ правительствые толгойло-шо гурбадахи үдэртөө байха зуураа, Н. С. Хрущёв, тэрэнтэй суг ябалсахан хүнүүд Бордо город аэро-дром дээрэ угтаа.

Уулзалгын үедэ хүндэлэлэй харуул табигдахан байгаа.

БОРДО, мартын 26. (ТАСС). Советскэ правительствые толгойло-шо гурбадахи үдэртөө байха зуураа, Н. С. Хрущёв, тэрэнтэй сугтаа ябалсахан хүнүүд Бордо город аэро-дром дээрэ угтаа.

Удаан Н. С. Хрущёв харюугай үгэ хэлэе. Бордо город эрхим һайн архи гаргадагаараа суурхадгай бай-ханаа гадна, Европодохи культурын университетүүдэй газар гэжэ эли

болонхой юм. Уласхоорондын байдалай хубил-ха бари томо томо портнуудтай ажабайдалай хубилдаг байхан тухай тэмдэглэхэ зуураа Н. С. Хрущёв нигэжэ хэлэхэн байна: уласхоорон-дын харилсаанай нуларжа байхан ушар Бордогой хүгжэхэ хэрэгтэ, тэр-рэнэй ажал-ябуулгын найжарха хэрэгтэ таатай зохидоор нүлөөлхэ байханын мэдээжэ.

Франци соогуур аяншалха, Танай гайхамшагта оронтой танилсаха үе-дөө ехэ һонин юумэнүүдэ харана-бди. Биднэрые хаа хаанагүй хүн-дэтэйгөөр угтана, энэнь манай оро-ной арадуудай хани барисаатай байһые гэршэлэн харуулна. Бид-нэр һүүлшын дайнда немецко-фа-шистнарта эсэргүүсэн сугтаа дай-лалдажа илаа һэмди. Советскэ Союзай, Францин арадууд Европо-до, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалхые ехэтэ хүсэ-нэ.

Биднэр Бордодо удаан айлша-лсаһыгуй хаа городой хүн зоной хүндэтэйгөөр угтаһыне һанажа ябахадни.

Үнгэрэгшэ дайнай үедэ эсэргүү-сэлгын хүдэлөөндэ хабаадалсажа, Эхэ оройнгоо нэрэ хүндын түлөө тэмсэлэн, мүнөө үедэ Францин на-циональна суглаанай түрүүлэгшын тушаал эзэлжэ байхан г-н Шабан-Дельмас гэгшын хэмжээ-ябуулга-ны, манай оронуудай парламен-туудай барисаае найжаруулхые оролдож байһыне ехээр һай-шаанабди. Иймэ холбоо барисаан бэе бэээ һайнаар ойголсолгодо ту-һална, манай оронуудай арадуудай хоорондохн этигэл найдабарине улам бэхижүүлэе, тингэжэ эб най-рамдал бэхижүүлэхэ хэрэгтэ туһал-на.

Делегацинуудта — эльгээлсэлгэ, айлшалагсалга бэе бэээ һайнаар мэдэхэ хэрэгтэ туһална.

Бордо городойд ленинградый хидтай хани ёһоной холбоо бари-саатай юм гэжэ би дуулааб гээд Н. С. Хрущёв үгынгөө түгээхэлдэ хэлэбэ. Европодо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй бай-дал улам бэхижүүлхын тула манай агуусхэ хоёр оройной хоорондохн харилсаае улам найжаруулаха шухала байна.

Совет арадай үмэнхөө Бордогой хүн зондо баясхалан хүргэхэ, һай-ниие хүсэхэ байһандаа ехэ баяртай байнаб.

Бордогой муниципалитеттэ сай-лалгын дүррэнэй хүлээр Н. С. Хрущёв, тэрэнтэй сугтаа ябалса-шад аэродром ошоо, тэндэхээ тэ-дэнэр Тарб город орохо юм.

Москвагай сагаар 17.45 минутта Н. С. Хрущёв, тэрэнтэй сугтаа ябалсахан хүнүүдэ нуулгажа яба-лан самолёт Тарб город (Дээдэ Пи-ренейн департамент) ербэ. Нютагай хэдэн мянган хүн зон совет гүрэн-дэтэй айлшаниие аэродром дээрэ угтаа.

Советскэ правительствые толгой-логшын самолёттоо гаран са-суунь угташадай толгой дээгүүр олон тоото улаан туугуд намилзаба. «Вив Хрущёв!» (Хрущёв мандаха болтогой) гэнэн үгэнүүд эдэлэнэ.

Дээдэ Пиренейн департаментын префект Д. Макрат Н. С. Хрущё-вие амаршалаа. Префектын һамган Нина Петровна Хрущёвада баглаа сээсүүдэе барюулаа.

Удаан айлшад, ээд улаан, мүн гурбан үнгын туугуудаар шэмэглэг-дэн аэропортын байшан тээшэ зорибод. Дээдэ Пиренейн департаментын худалдаа най-маанай палатын президент Юрбэн Казо гэгшэ амаршалгын үгэ хэлэхэ зуураа, совет айлшадай энэ городто удаан айлшалхагүй байһандань ша-налжа байһанаг мэдүүлэе. Никита Сергеевичын олон удаан жэлдэ ажаһууһыне, «эб найрамдалай аша туһада ажаллажа үргэлжэлхыне» Юрбэн Казо хүсэбэ. Хүндэтэйгөөр угтаһанайн түлөө Тарбын хүн зон-до Н. С. Хрущёв баясхалан хүргөө.

Н. С. Хрущёв, тэрэнтэй сугтаа ябалсахан хүнүүд автомобильнууд-та нуужа, Тарбнаа гараад, Фран-цин химическэ томо промышлен-центруудэй нэгэн болохо Лак го-род ошохоёо мордобо. Энэ город газова, нефтин баялигуудаар суур-хадгай юм.

Советскэ правительствын толгой-логшо үдэшлэн По город (Доодо Пиренейн департамент) ороо,

Париж. Н. С. Хрущёв хулёжэ байхан үе. ТАСС-эй фотохронико.

КПСС-эй ОБКОМОДО

Хүдөө ажыхын продуктуудыг абаха, гүрэндэ худалдаха долоон жэлэй хоёрдохи жэлэй даабарие болзорхоон уридшалан дүүргэхын зорилгоор комсомолой аймагай организацинуудай мурьсөө эмхидхэхэ тухай

Хүдөө ажыхын продуктуудыг абаха, гүрэндэ худалдаха долоон жэлэй хоёрдохи жэлэй даабарие болзорхоон уридшалан дүүргэхын зорилгоор комсомолой аймагай организацинуудай мурьсөө эмхидхэхэ тухай

КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг үгтэхэ болобо. Кварталай дүүрхэтэйнь сасуу ВЛКСМ-эй обком, Хүдөө ажыхын министерство социалистическэ мурьсөөндэ илагшадые урмашуула тухай дурадхал КПСС-эй обкомой, ресубликын Министрүүдэй Советэй үзэмжэдэ табихаар уялгалагдаа.

гохо ёһотой. Дайшалхы зургаан даабари дүүргэхын түлөө социалистическэ мурьсөө нүлөөтэйгөөр эмхидхэхэ хэрэгтэн комсомолой комитетүүдтэ зохио бүхы туһаламжа үзүүлэгдэхэ байна. Мүн партиин айком, аймгүйсэдкомууд залуу малшадай мурьсөөе хинан шалгажа, залан хүтэлбэрилжэ байха уялгатай.

Дайшалхы зургаан даабари бэелүүлхэ мурьсөөнэй ябасые «Правда Бурятии», «Бурят үнэн», «Молодёжь Бурятии» газетэнүүд, радиокомитет үргэнөөр харуулжа байха гэжэ заагдаа.

Хүдөөгэй комсомолшуудай зургаан шухала зорилгонууд

Бурядай АССР-эй комсомолой аймагай организацинуудай 1960 оной социалистическэ мурьсөөнэй гуримууд

Республикыннай комсомолшууд, залуушуул хүдөө ажыхыга саашаанд хүгжөөхын түлөө өөһдөнгөө хубитые оруулалсахаар шийдээд, байгша ондо гүрэндэ 60 мянган тонно маха, 85 мянган тонно һү, 4,9 мянган тонно нооһо, 16,6 миллион үндэгэ худалдаха гэһэн уялгана дүүргэхэ хэрэгтэн колхоз, совхозуудтаа эдбхитэйгээр туһалалсаха гэжэ шийдээ.

Тингэжэ залуу колхозинуудай, совхозой хүдэлмэришэдэй, механизаторинуудай, мун хүдөө ажыхын мэрэгжэлтэдэй урда б тодорхой зорилго табигдаа.

Колхоз, совхозуудай залуушуул! Малайнгаа тоо толгой олошоруулаха, ашаг шомьёны дээшлүүлхэ, мун элбэг тэжээл бэлдэхэ, ферманүүдэй ажал эхэтэй хүдэлмэришүүдые оньһожоруулаха зорилготойгоор социалистическэ мурьсөөндэ олоороо хабаадалсыг. Долоон жэлэй хоёрдохи жэлдэ шэнэ амжалтануудые туйлаха тэмсэлдэ оролцогт!

Бурядай АССР-эй комсомолой аймагай организацинуудай 1960 оной социалистическэ мурьсөөнэй гуримуудыг ВЛКСМ-эй обком, Хүдөө ажыхын министерство зохиёжо гаргаба.

1. МУРЬСӨӨНЭЙ УДХА, ЗОРИЛГОНУУД

Долоон жэлэй хоёрдохи жэлэй даабаринуудыг амжалтатыйгаар дүүргэхэ, ресубликын хүдөө ажыхы саашадань хүгжөөхэ талаар комсомол-залуушуулай зохион байгуулхы эдбхи үүсхэл, комсомолой аймагай организацинуудай эмхидхэхэ үүргые дээшлүүлхын тулалда ниймэ мурьсөөн эмхидхэгдэнэ гэһэнэ.

Нингын мал ажалда комсомолой хэдэг туһаламжа дээшлүүлхэ, бүрт тодорхой болгохын зорилгоор ВЛКСМ-эй обкомтой комитет, Хүдөө ажыхын министерство комсомолой аймагай организацинуудай урда зургаан дайшалхы зорилго табигдаа:

Нэгдэхэ зорилго. Залуу мал адуулагша, тугалшан бүхэн нэгдэхэ. хоёрдохи, дүрбэдэхэ кварталда малайнгаа тус бүрин шэгнүүр сүүдхэдэ 700 граммһаа бага бэшээр, гурбадахэ кварталда эбэртэ бодо малай толгой бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэдэ килограммһаа бага бэшээр нэмээхэ. Гахайшан бүхэн сүүдхэдэ гахай бүрин шэгнүүр 400 граммһаа бага бэшээр дээшлүүлхэ ёһотой.

Хоёрдохи зорилго. Жэл соо колхозуудта үнэн бүринөө 1800 литр, совхозуудта—2000 литр хүнэй наагтадад байхада залуу наалинан бүхэн үнэн бүринөө үнгэрэгшэ жэлэйхинээ 500 литрээр ехэ һү нааха болонго.

Гурбадахэ зорилго. Залуу хоншон бүхэн хонин бүринөө нэгэ хурьга, 1959 онойхи до орходоо, хонин бүхэнһөө 300 граммһаа ехэ гэхэ гү, али 3,2 килограмм нооһо хайшалха.

Дүрбэдэхэ зорилго. Залуу кукурузагашта тушаажа абахан газар дээрээ гектарай 300 центнерһээ доошо бэлэ ноогон набша ургуулжа абаха уялгатай.

Табудахи зорилго. Республикын залуу шубуушад болон һурагшад нэгэ миллион шубуу дэгжээхэ юм. Тахиа бүхэнһөө 90—95 үндэгэ абадаг болохо ушартай.

Зургаадахэ зорилго. Мал ажалдахи ажал эхэтэй хүдэлмэри оньһожоруулаха хэрэгтэ комсомол туһаламжа үзүүлхэ, шефтэ абаха байна. Хүдөөгэй залуушуулай техничкэ мэрэгжэл шудалха хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхэ.

Ажаглалта: Мурьсөөнэй кварталай, жэлэй дүнгүүдые гаргахалдаа нимэ туйлалтанууд гол түлэб харгаалда абаха:

а) мяха, һү, нооһо, үндэгэ абаха; гүрэндэ худалдаха социалистическэ уялгана аймагай бүхидөө дүүргэһининь, 100 хонин бүринөө хурьгадье абаха, гахай бүринөө норшоонхонүүдые абаха, кукуруза тарижа ургуулха уялгана дүүргэһининь;

б) наалишад, хоншод, гахайшад, мал адуулагшад, тугалшад, шубуушад, механизаторинуудай олонхын комсомолшууд, залуушуул байха ёһотой.

2. СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МУРЬСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮДЫЕ ГАРГАЛГА

а) гүрэндэ мяха, һү худалдаха уялгана комсомолой эхин организацинуудай ямараар дүүргэжэ байһанин комсомолой айкомүүд аймгүйсэдкомуудтай хамта һара бүхэндэ, мурьсөөнэй бусад гуримуудаар квартал бүхэндэ гаргаха;

б) комсомолой аймагай организацинуудай мурьсөөнэй дүнгүүд дайшалхы зургаан зорилгонуудаар квартал бүхэндэ гаргагдаха байна. Мурьсөөнэй дүн харуулан материалнуудыг ВЛКСМ-эй айком аймгүйсэдкомуудтай хамта ноосоото

кварталай удаадахи нарын арбан хүрэтэр үгжэ байха болоо.

Ажаглалта: Нооһо ехээр абаха, шубууды дэгжээхэ, кукуруза ургуулха хэрэгтэ комсомолой аймагай эхин организацинуудай хабаадаһан тухай мурьсөөнэй дүнгүүд кварталда нэгэ дахин гаргагдаха. Харин тэрэ үедэ хараалагдаһан хэмжэ-ябуулануудай бэелүүлэгдэхэ үндэһөөр харагдаха юм. Жэлэй дүнгүүд 1960 оной ноябрын 1-нэй байдалаар гаргагдаха байна. Дайшалхы зургаандахи зорилгын хэр дүүргэгдэхэниин жэлэй эсэстэ согсолхо.

3. ИЛАГШАДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Комсомолой аймагай организацинуудта нэгдэхэ, хоёрдохи һуури олгохо:

а) нэгдэхэ һуури эзэлһэн комсомолой аймагай организаци Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советэй, КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан тугаар, бага духовой оркестр, магнитофонтой киностудеэр шагнагдаха;

б) хоёрдохи һуури эзэлһэн комсомолой аймагай организаци ВЛКСМ-эй обкомой, Хүдөө ажыхын министерствын дамжуулгын Улаан туг, 3 мянган түхэригэй спортын, культурина түхээрлэгээр шагнагдаха.

Дайшалхы зорилгонуудыг бэелүүлхэ хэрэгтэ шалгарһан комсомол, залуушуулай коллективүүд, залуу комсомолшууд — колхозник, механизатор, совхозой хүдэлмэришэд ВЛКСМ-эй ЦК-гэй значогуудаар, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй, обкомой грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаха байна. Комсомолой айкомой бюрогой шийдэхэбээр долоон жэлэй хоёрдохи жэлдэ шалгарһан хүдөө ажыхын залуу түрүүшүүлэй областной найндэртэ мун лэ кандидатууд болгогдожо зууршалагдаха юм.

ОЛОН МИЛЛИОН ТҮХЭРИГ АРЬВАЛХАНЬ

Эздын комбинатай уралан нарижуулагшад, ухаалан зохиёгшодой зүблөөн хаяхан боложо, промышленна үйлдбэрине оньһожоруулаха талаар 1959 ондо абаһан уялгана ямараар дүүргэһэн, саашаада ямар зорилгонуудыг бэелүүлхэ байһан тухайгаа хэлсэбэ.

Комбинатай уралан нарижуулагшадтай тоо үнгэрһэн жэлдэ 193 хүнөөр олошоржо, 555 болоо. Тэднэй дунда 56 эхэнэр бин. 1959 ондо оруулагдан 832 дурадхалай 576-нини үйлдбэридэ нэбтэрүүлгэһэн байна. Тэрэнэй ашаар бар хүсөөр хэгдэлгэ ажал оньһожоруулагдажа, жэл соо 4 миллионһоо дээшэ түхэригэй арьбалалта хэгдэһэн байна.

Комбинатай нүүрһэнэй шахтын механическа цехын мастер Е. Г. Вакуленко, Первомайскын руднигай начальник Е. И. Мионов, нүүрһэнэй шахтын главна инженер Р. Д. Даржаев болон бусад жэл соо тус бүридөө 8—12 дурадхал оруулаа.

Жэшээлхэдэ, Холтононой руднигай хэдэн хүдэлмэришэд газар малтажа, руда абаха тухай табигдаһан түрүүшын проектые харахадаа, үнэсэн ехэтэй гэжэ тоолоод, тэрэниин хубилган, ондоогоор бэелүүлхэ гэжэ шийдэһэн байна. Уралан нарижуулагшад тэрэ проектые хубилгажа, аяар 3 миллионһоо дээшэ түхэриг арьбалха арга олгоо.

Первомайскын рудник дээрэ руда, шулуун тон холо, тойруу харгыгаар зөөгдлэгэ байһан юм. Тинмээһээ автомашиннын резинэ, түлшэ ехээр гаргашалагдадаг, ажал удаардаг байгаа. Ахалагша механикорлошо Н. Г. Сенников, механическа цехын начальник А. И. Суппес гэгшэд, хэдэн жоолошод механикуудтай хамта сэхэ харгы гаргаха дурадхал оруулжа, жэл соо 2 миллион түхэригэй алмалта хэхэ болоо. Мун газар үрэмдэгэ станогой суута машинист, бригадир нүхэр В. Г. Шульгин руднигай начальник нүхэр Мионовтой газар үрэмдэхэ хүдэ мэрине түргэдхэхэ, унынь химдаруулаха талаар арба гаран дурадхал бэелүүлэ. Энэнь тон ехэ мунгэ алмаһаа гадна, түсэбэй дүүргэлтые түргэдхэ.

Баянголой нүүрһэнэй шахтын хүдэлмэришэд «Северная» гэжэ шэнэ шахтыг ашаглалгада түргэн үгэхэ зорилгоор, хэдэн үнэтэ дурадхалуудыг оруулба.

Туйлагдан эдэ амжалтануудай хажуугаар, зүблөөн дээрэ комбинатай уралан нарижуулагшадай хүдэлмэрини дутагданууд элирүүлгэдэһэн байна. Уралан нарижуулагшын дурадхалуудыг шалган хаража, үйлдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ анхарал багаар табидаа. Зарим дурадхалууд хэдэн наараар харагдангүй хэбтэдг гэжэ механик нүхэр Прохоров, комбинатай главна электрик нүхэр Воронин, Холтононой руднигай плановик нүхэр Костырев гэгшэд тэмдэглээ.

Уралан нарижуулгын бюрогой инженерно-техническэ мэрэгжэлтэдэй зүлгөө туһаламжа хүргэгдэлгэ үйлдбэридэ зарим эгээлэй хүдэлмэришэдэй дурадхалууд дутагдануудтай байдаг. Тээд тэрэниин занһан бэелүүлхын оронодо голодог, бусаадаг байна. Мун хүдэлмэришэд заримдаа дурадхалуудаа бэелүүлхын тула материал өөһэдөө бэдэрлэгэ, олодоггүй наань, зориндоо хүрэнгүй орхижорхино.

Абтаһан дурадхалууд удаан саг соо бэелүүлэгдэхгүй, дурадхал оруулагшадта урмашуулгын түлбэри удаан түлэгдэнэ. Энэ хэрэгые гуримуудад, уралан нарижуулаха, ухаалан зохиёлоодо хүдэлмэришэды олоор хабаадуулхын зорилгоор цех бүхэндэ тухай бригадануудыг эмхидхэхэ шухала байһан тухай олон хүн хэлээ.

Эздын комбинатай уралан нарижуулагшад, ухаалан зохиёгшод Бурядай совнархозой предприятинуудай хоорондох мурьсөөндэ 3 дахин түрүү һуури эзэлжэ, ВОИР-ай областной советэй Улаан туг мунгэн шантайгаар абаһан юм.

1960 ондо ажалай бүтээсые дээшлүүлхэ, үйлдбэридэхэ элдбэр үлүү гаргаха багадаа, үйлдбэрини технологи хайжаруулаха, материал, электроэнерги алмаха талаар амжалта туйлахын тула ехэ хүдэлмэри хэхэ ёһотойдэй гэжэ зүблөөнлэ хабаадагшад тэмдэглээ. Комбинатай бүхы уралан нарижуулагшад 1960 ондо 3 миллион түхэригэй арьбалалта үгэхэ дурадхалуудыг оруулха гэхэн уялга абаа.

Д. Аюшев.

Мурьсөөнэй шагнадан

Түрүүшын кварталай тэр тоотойгон үдэр улам на. Предприяти бүхэн лектив бүхы хүсэ шалһа сүүлэн, продукция үйлдэхэ графика уридалхын тэмсэжэ оронхой. Тингэ гүй яахаб, В. И. Ленин рэһөөр 90 жэлэй ойл шэнэ амжалтаар угтахэ нэ ха юм.

Улан-Удын модоной хүдэлмэришэд ажалай жагсаана. модо урала уһанһаа модо гаргаха мэрине улам түргэдхэхэ жэлдэ тус заводто нэбтэр хийһо 24 мянган кубометр модон уһанһаа абтажа, дэгдэхөөр хараалагдаа.

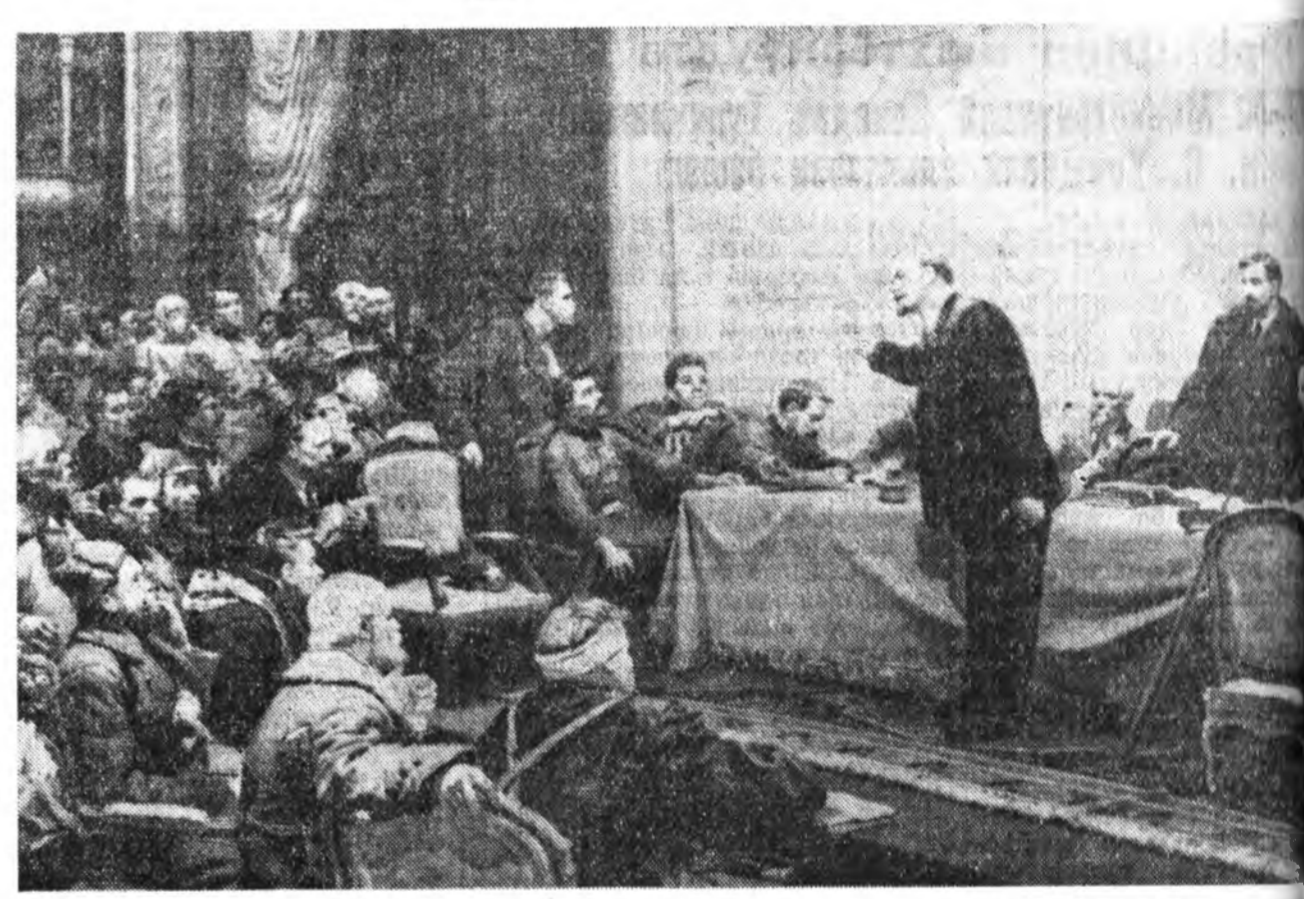
Модо урадуулагда бэлэй хүдэлмэрине Бурядай Верховно Советэй бригадир Александр Гаврич Пеханов хүтэлбэри Энэ бригадын гэгшүүд нистическэ ажалай нэр гэдэ хүргэхын түлөө мун зуураа, бэлдэхэлнгээ хүдэлмэрине В. И. Ленин түрэнэн үдэр хүрэтэр дүүргэхэ гэхэн уялга аба Бригадын гэгшүүд Яковлев, Григорий Кал Тимофей, Ефим Афанас хэлэһэн үгэдөө хүржэ Тин нэгдэхэ кварталай тусэб мартын 24-дэ татайгаар дүүргэбэ, эхинһээ хойшо уһанай 300 метр утатай бүхэлдэ метртэ хаалта хэгдэхэ түлээнэй модо илгана спортёр тодхогдон бай

Уһанһаа модо татахы низмуудыг захбарилга механизаторууд Ар Свистунов, Михаил Тимов гэгшэд хайнаар хүриллээ.

Д. Аюшев.

«В. И. Ленин ГОЭЛРО-гэй хай үгэ хэлэжэ байна» гэһэн Энэниин уран зурааша Л. А. зураһан байна.

ТАСС-эй фото

Партийн IX съезд

Коммунистическэ партине эмхидхэгшэ, вождь, Совет гүрэнэй үндэһэй һуури табигша, бүхы дэлхэйн ажалшадтай инаг багша, хани нүхэр Владимир Ильич Ленинэй түрһөөр 90 жэлэй ойн гүйсэһэн алдарт дэрбэ манай совет арад, бүхы түрүү хүн түрэлтэн хүндэтгэйгөөр тэмдэглэхэ бэлдэжэ байһанхай.

Нэгдэхэнһэнь хойшо 40 жэлэй ойдо

жөөбл, ороной экономическа зорилго амжалтатыйгаар шийдхэгдэхэ гэжэ Владимир Ильич тоолодог байба. Ойрын сагта бэелүүлхээр хараалагдаһан нэгдэхэдэмэл түсэб ажыхын хүгжөөгдэхэ гол эшэ үндэһэн болохо байна гэжэ съездын шийдэхэбэри дотор хэлэгдэнэ.

Тэрэ түсэб соо гол шухала хэдэ хэдэн асуудал табигдаһан байдаг. Түрүүшын ээлжэндэ транспортын хүдэлмэри хэргэхэ шухала, тинмэ юумэ хээгүй һаа—ажыхын хэрэг заруулаха тухай ханахыншые аргагүй байгаа. Ойрын хоёр недели соо эгзэн һайн 5 мянган эмхидхэлшэд, шалгарһан коммунистуудыг элсүүлжэ, транспортда эльгэхэ гэжэ нотагуудтай партийна организацинуудта хандаһан бэшгэ соо дурадхалдаа бэлэй. Тэрэшэлэн өөрынгөө гэгшүүдэй 10 процентые татаха шийдэхэбэри гараһан юм.

Промышленность, транспортдахи түрүүшын ээлжээнэй хүдэлмэри эмхидхэхын тула эдэе хоолой жаса эмхидхэхэ ябадал хойшонолуулашагүй зорилго болоод байгаа. Хэдэн зуу миллион пүүд хэмжээтэй

тинмэ жаса байгуулаха зорилго табигдаа лэн.

Гүрэнэй предприятинуудыг хүтэлбэрилхэ аппарат бин болгохо, бэхижүүлхын тула үйлдбэрин эмхидхэлшэд болжо, түрүү хүдэлмэришэды дэбжүүлхэ тухайда ханамжалан дурадхалһан байна.

Коммунизмын һургуули болохо, олонитэй пролетариалды тэрэнэй түрүү манлай—Коммунистическэ партиитай холбогшо звено болохо профсоюзуд улад зонин соёл болбосоролой, политическэ талаары хүмүүжүүлхэ, эмхидхэхэ, коммунистическэ байгуулалтын эмхидхэлшэд болгон бэлдэхэхэ ёһотой гэжэ IX съездын шийдэхэбэри соо заагданхай байдаг.

Партийнай ажыхын амгалан ёһоор хүржэхэ зам тодорхойлоо зуураа, энэ һамбаан саг зуурын шэнжэтэй, ара үбэргүй ээбсэгжэһэн империалистууд залуу Советскэ республикадамай дахинаа долболжоор саг хүлээжэ байна гэжэ зааһан юм. Тинмээһэ ажыхын асуудалуудыг Эхэ оройноого сэрэгэй хэсэ шадал шангаллаха ябадалтай зохилдуулан шийдэхэ шухала байба.

Эхи захгүй «коллегияльна байха», промышленностине хүтэлбэрилхэ харюусалга багалдаха ханаагтай «демократическа централизэ» гэдэг, Рыков, Томский гэгшэдтэ дэмжүүлхын бүлэгэйхилдэй хорото хараа болоние съезд эрид шууд буруушаһан юм. Предприятинуудыг хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ аха

захатай байха гэхэн гол ёһо сэхэ шууд бэелүүлхэ, ажыхын хүтэлбэрилэгшэды хүдэлмэришэн ангиин дундаһаа зоримгойгоор дэбжүүлхэ шухала гэжэ съезд дурадхалһан байдаг.

Гурим журам бэхижүүлхэ, түхын эзэн болоһон арад зоний социалистическэ мэдэрэл хүгжөөн хүмүүжүүлхэ ябадал эдэ зорилгонуудыг бэелүүлхэ гол арга болоно гэжэ съезд зааһан байна.

Арадай ажыхыс электрын элшэ хүсөөр хангаха асуудал нинтэ түсэб дотор гол һуури эзэлһэн байгаа. Ажыхын түсэб бэелүүлхэдээ, «электрын элшэ хүсэ ашагалгыгын техничкэ дэбжэлтын гол асуудал болгохо шухала» гэжэ съездын шийдэхэбэри соо заагданхай. (ВКП(б)-гэй резолюциунд, ч. 1, июль 329). Энэ заабарин үндэһөөр ороноо электрификацилаха түсэб (ГОЭЛРО) зохиёгдожо, 1920 оной декабрьда Бүхэроссин Советүүдэй VIII съезд дээрэ баталагдаа лэн. 10—15 жыл соо 30 электростанци баржа, хатад миллиардаа 8,8 миллиард киловатт хүрэтэр электрын элшэ хүсэ гаргахаар хараһан ГОЭЛРО-гүй түсэб арбан жэлэй туршала дүүргэгдээ. 1950 ондо Советскэ Союзнай электрын элшэ хүсэ үйлдбэрилгын талаар Европа дотор нэгдэхэ, дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуури эзэлэ бэлэй. 1960 ондо манай орон соо 291 миллиард киловатт-час, 1965 ондо—500—520 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлдбэрилэгдэхөөр хараалагдаа.

Манай республика электрын элшэ хүсэ үйлдбэрилгэдэ түргэн үгэхэ зорилгоор, хэдэн үнэтэ дурадхалуудыг оруулба.

Туйлагдан эдэ амжалтануудай хажуугаар, зүблөөн дээрэ комбинатай уралан нарижуулагшадай хүдэлмэрини дутагданууд элирүүлгэдэһэн байна. Уралан нарижуулагшын дурадхалуудыг шалган хаража, үйлдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ анхарал багаар табидаа. Зарим дурадхалууд хэдэн наараар харагдангүй хэбтэдг гэжэ механик нүхэр Прохоров, комбинатай главна электрик нүхэр Воронин, Холтононой руднигай плановик нүхэр Костырев гэгшэд тэмдэглээ.

Уралан нарижуулгын бюрогой инженерно-техническэ мэрэгжэлтэдэй зүлгөө туһаламжа хүргэгдэлгэ үйлдбэридэ зарим эгээлэй хүдэлмэришэдэй дурадхалууд дутагдануудтай байдаг. Тээд тэрэниин занһан бэелүүлхын оронодо голодог, бусаадаг байна. Мун хүдэлмэришэд заримдаа дурадхалуудаа бэелүүлхын тула материал өөһэдөө бэдэрлэгэ, олодоггүй наань, зориндоо хүрэнгүй орхижорхино.

Абтаһан дурадхалууд удаан саг соо бэелүүлэгдэхгүй, дурадхал оруулагшадта урмашуулгын түлбэри удаан түлэгдэнэ. Энэ хэрэгые гуримуудад, уралан нарижуулаха, ухаалан зохиёлоодо хүдэлмэришэды олоор хабаадуулхын зорилгоор цех бүхэндэ тухай бригадануудыг эмхидхэхэ шухала байһан тухай олон хүн хэлээ.

Эздын комбинатай уралан нарижуулагшад, ухаалан зохиёгшод Бурядай совнархозой предприятинуудай хоорондох мурьсөөндэ 3 дахин түрүү һуури эзэлжэ, ВОИР-ай областной советэй Улаан туг мунгэн шантайгаар абаһан юм.

1960 ондо ажалай бүтээсые дээшлүүлхэ, үйлдбэридэхэ элдбэр үлүү гаргаха багадаа, үйлдбэрини технологи хайжаруулаха, материал, электроэнерги алмаха талаар амжалта туйлахын тула ехэ хүдэлмэри хэхэ ёһотойдэй гэжэ зүблөөнлэ хабаадагшад тэмдэглээ. Комбинатай бүхы уралан нарижуулагшад 1960 ондо 3 миллион түхэригэй арьбалалта үгэхэ дурадхалуудыг оруулха гэхэн уялга абаа.

Д. Аюшев.

КПСС-эй ЦК-гэй ДЕКАБРИН ПЛЕНУМЭЙ ТОГТООЛЫЕ БЭЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

Бүхы үнеэдээ искусственна аргаар үрэжүүлдэг болое

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Сибиряк», «Восточные Саяны» колхозуудай эрхим техник-үржүүлэгшээр Н. Ф. Власин гэгшэд.

ЗОРИБОЛ ЗААТАГУЙ ТУЙЛАГДАХА

Түнхэнэй аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилгэсэд түүхэтэ долоон хоёрдохи жэлд бэлүүлхын хэрэгсэл хараал-байхандаа эхэ малнуудаа искусственнаар үржүүлэх аргые дэлгэрүүлээ. Нэн түүрэн, дүйнэ багатай байгаади, хоёр-нүрэм нүхэндэй энэ найн тоохогүй хойрог зан гаргаа. Тэд нутагай коммунистууд шивэлдэ сухарижа байлгатай, искусственна үржүүлгые зүрхэтэй үржүүлгээ гэхэн хүдэлөө айм дэлгэрүүлбэ. Тингэжэ совхоз колхозуудайн агаар олошор-уулха хүдэлмэри эмхидхэнэн энэ хароусалгатай хэрэг бюржүүлдэ даалгагдаа. Нэн түүрэн колхозуудай түрүүлэгшээр фермэнүүдэ хүтэлбэрилгэн семинарнуудыг үнэгэрэ-экзамен тушаажа абаад, үржүүлгын пунктнуудыг шалга-рхэни занхаа, нэлбэхэ да-тэлэндэ үгээн байгаа. Мүн организацион секретарьнар гол малаа үржүүлэх тухай ехэ мэри бүхэли нара соо ябуул-хай юм.

миллион гаран түхэриг алмаан жэшээтэй. 1960 ондо Түнхэнэй аймаг үнеэ-дэй тус бүриинөө 24,8 процен-тээр, хонидоо 10 процентээр олошор-уулха гэхэ гү, али зуун эхэ мал бүриинөө 100-аа хэсөөн бэшэ тугал, 105 хурга абажа түлжүүлэх гэхэн уялгатай. Түнхэнэйхид энэ жэ-лэй туршада 5100 үнээ, хоёр мянганнаа үсөөн бэшэ гун-жа, нёдондо түрэнэн бүхы эмэ хургадаа, 5 мянган эхэ хони искусственнаар үржүүлбэл, абанан уялгая амжалтатыйгаар дүүргэ-хэ юм. Юуб гэхэдэ январь, февраль, март харануудта тугаллан үнеэ-дээ мүнөө үржүүлгэд байбал жэлэй үүлдэ ошохо дахин нэ-жүд тугал абаха болоноди. Мүн хонидыше олоор хэнзэлүүлгэдээ.

Эбэртэ бодо малаа түргэнөөр олошоруулха арга боломжотой болоод байхандаа гүрэндэ 28300 центнер гэхэ гү, али нёдондоохин-хоо 1,5 дахин эхэ маха, 53350 цент-нер гэхэ гү, али 1959 онойхиноо 41,4 процентээр эхэ гү худалдаха уялгая үлүүлэн дүүргэхэди.

Аймагай ажалшад Владимир Ильич Лениний түрэнөөр 90 жэлэй ойн хүндэлдэ ажалай вахтада жагсаад абанан уялгая дүүргэ-хын тула эршэмтэйгээр ажалла-на. Тинхэдээ гүрэндэ маха худал-даха 1-дехи кварталайнгаа уялгы болзорхоон урид мартын 23-да 100 процент, түсбөө 1,7 дахин үлүүлэн дүүргэе. Мүн үндэгэ худ-далдаха түсбөө 1,2 дахин, уялгая —103 процент дүүргэбди.

Саашада бодо малайнгаа тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмь-ень эрид дээшлүүлхын тула үнеэ-дээ бултынь искусственна аргаар үржүүлэх гэхэн зорилго аймагай совхоз, колхоз бүхэнэй урда табиг-данхай.

Мүнөө фермынай хаалишад искусственна үржүүлгые бурин дэмжэжэ, ототой болонынь лэ элирүүлгэд, пунктда абаашана. Тугаллан үнеэ дайнар эде-лүүлгэдэжэ, харуулагдажа бай-хандаа 18—20 хоноот ототой бол-дог.

Эрхэжэ хүдэлмэри эрхэжэжэ, ототой болонынь лэ элирүүлгэд, пунктда абаашана. Тугаллан үнеэ дайнар эде-лүүлгэдэжэ, харуулагдажа бай-хандаа 18—20 хоноот ототой бол-дог.

Фермынай дэргэдэхи пункт мүнөө үедэ сүлөөгүй ажаллажа байн-хай. Юуб гэхэдэ, хаалишан бүхэн тугаллан үнеэдээ, мүн харуула-жа байн гунжадаа түргэн үржүүлхын хойнохоо оролдоно бшуу. Тиншэбүгэй яахабди. Январь, февраль нарада тугаллан үнеэ-дээ мүнөө үржүүлгэд байха-даа жэлэй үүлдэ хоёрдохёо түрүүлхэмнай гээшэ. Тингэжэ тугал абаха, мүн гү хааха уялгая холо үлүүлэн дүүргэжэ аргатайди. Жэ-шэнь, би январь, февраль на-рануудта тугаллан 4 гунжар үржүүлүүлээб. Тингэжэ байгша ондо дааж байн 13 үнэинэн 17 тугал абажа, 1400 литр гү үнээн бүриинөө хааха уялгая үлүүлэн дүүргэхэмни.

Түнхэнэй аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилгэсэд КПСС-эй ЦК-гэй декабрин Пленумэй тогтоолы бодотгоор бэлүүл-хын түлөө эсшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байна. Түнхэнэй-хид түүхэтэ долоон жэлэй хоёрдохи жэлы амжалтатыйгаар эхилээ.

ҮНЭЭД ХУБАЙРХАА БОЛӨӨ

Малай үрэ аба-даг Түнхэнэй стан-цида 5 буха, 10 ху-са харуулагдадаг. Мүнөө үедэ гол тү-лэб үнеэдэй үр-жүүлгэдэжэ байха-да бухануудай үр-э абтана. Долоон хо-ногой туршада буха бүхэнхөө 3 дахин үр-э абаад, совхоз, колхозуудта эль-гээнбди. Заримдаа нэгэ бухааа хо-ноод лэ үр-э абаха ушар гардаг. «Урал», «Дукад» гэжэ нэрэтэй буха-нуудта зарим үдэртэ 50 үнээ үр-жүүлгэдэ хүрэхэ үр-э абтадаг. Бид-нэр нэгэ үнеэндэ 2 хуби үр-э хүртэхөөр эльгээдэгди. Юуб гэхэдэ, нэгэдэхи ху-бярнь үржүүлгэ-дээн үнээн хубай үлэшэхэдэ болохо бшуу. Энэ ушарта 2-дохи хубярнь дабажа үржүүлгэ хэрэгтэй.

Малай үрэ аба-даг Түнхэнэй стан-цида 5 буха, 10 ху-са харуулагдадаг. Мүнөө үедэ гол тү-лэб үнеэдэй үр-жүүлгэдэжэ байха-да бухануудай үр-э абтана. Долоон хо-ногой туршада буха бүхэнхөө 3 дахин үр-э абаад, совхоз, колхозуудта эль-гээнбди. Заримдаа нэгэ бухааа хо-ноод лэ үр-э абаха ушар гардаг. «Урал», «Дукад» гэжэ нэрэтэй буха-нуудта зарим үдэртэ 50 үнээ үр-жүүлгэдэ хүрэхэ үр-э абтадаг. Бид-нэр нэгэ үнеэндэ 2 хуби үр-э хүртэхөөр эльгээдэгди. Юуб гэхэдэ, нэгэдэхи ху-бярнь үржүүлгэ-дээн үнээн хубай үлэшэхэдэ болохо бшуу. Энэ ушарта 2-дохи хубярнь дабажа үржүүлгэ хэрэгтэй.

Малай үрэ аба-даг Түнхэнэй стан-цида 5 буха, 10 ху-са харуулагдадаг. Мүнөө үедэ гол тү-лэб үнеэдэй үр-жүүлгэдэжэ байха-да бухануудай үр-э абтана. Долоон хо-ногой туршада буха бүхэнхөө 3 дахин үр-э абаад, совхоз, колхозуудта эль-гээнбди. Заримдаа нэгэ бухааа хо-ноод лэ үр-э абаха ушар гардаг. «Урал», «Дукад» гэжэ нэрэтэй буха-нуудта зарим үдэртэ 50 үнээ үр-жүүлгэдэ хүрэхэ үр-э абтадаг. Бид-нэр нэгэ үнеэндэ 2 хуби үр-э хүртэхөөр эльгээдэгди. Юуб гэхэдэ, нэгэдэхи ху-бярнь үржүүлгэ-дээн үнээн хубай үлэшэхэдэ болохо бшуу. Энэ ушарта 2-дохи хубярнь дабажа үржүүлгэ хэрэгтэй.

Аймагта искусственна аргаар үнеэдэ үржүүлгэ хэрэг үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэб. Колхоз, совхоз бүхэн урдань бари-жа байн бухануудаа горьтойгоор үсөөрүүлээд, бүхы үнеэ-дэ искусственна аргаар үржүүлгэ болое. Энээн тухайгаа түхэнэйхид энэ хуудандаа хөөрэнэ.

8 ЗУУНАЙ ОРОНДО 5 ВУХА

Бухануудай эдил-гэндэ хайн, мүн эл-бэг үр-э үгэжэ бай-хын тулада тэз-ниен эсбэр агаарта ябуулжа, ажал хэл-гүүлгэдэ хайн. Бид-нэр бухануудаа үдэр бүри хэлгэжэ тэргэдэ хүллөөд, ашаа зүдүүлгэдэ-бди. Байриень сү-бэрлэхэдэ, мүн дэ-тэр газарнаа үблэ, түлээ асархадаа хэрэглэжэ болохо.

Бухануудайнгаа тус бүридэ сүүдэ-дээ 6—8 килограмм үбнэ, зеленко, кон-центрат, 2 кило-грамм капуста, «Е» гэжэ витамин, мя-хажанай гурил эдьюл-нэди. Сүүдэхэдэ 4 дахин: үглөөгүүр 7 части концентра-даар, 10 части бү-

дүүн тэжээлээр, 4 части баһал кон-центрадаар, үдэ-шын 7 части үбнөөр эдээлүүлгэдэ. Тин-хэдэ үглөөнэй 10 части. мүн үдэшын 4 части уналагада-даг.

Станцин мэргэ-жэлтэд колхозууд-ай техник-үржүүл-лэгшэдтэй нягта холбоо барисаатай байдагди. Хэрбээ ямар нэгэн үржүүл-лэгшын тупалам-жа эрээ хаань, тэ-р сагтаа байрадан ошохо, хэрэгтэй юумыень заажа үг-эдэг байнади.

Тингэжэ манай станци аймагайн-гаа 800 бухые оройдоол 5 бухаар нэлгэд, амжалта-тайгаар ажаллажа эхилээ.

В. Глазунова, малай үр-э абадаг аймагай станцин зоотехник.

46 мянган түхэриг алмаабди

Манай колхоз бүхы үнеэдээ, хонидоо искусственна аргаар үр-жүүлгэ болонхой. Мүнөө колхоз-домнай үржүүлгын 5 пункт хүдэл-нэ. Пунктнууды даагшаар эрхим колхознигууд, жэшээлхэдэ, Даша Лыгденов, Даша-Доржо Байдав болон бусад хүдэлнэ. Байгша оной эхиннээ хойшо 455 үнээгээ үр-жүүлгэд байнади. Эдэнийнай олонийн нёдондо хубайрхан байгаа юм. Тинхэдэ нүхэр Бай-даев—146, нүхэр Лыгденов—128 үнээ үржүүлээ.

Түрүү нүхэдэйнгөө нутагтаа шэ-нэ арга дэлгэрүүлжэ, оролдосо-тойгоор ажаллажа байнандань колхознигууднай ехээр урмашана. Илангаяа нёдондо үржүүлгэн 346 үнэинээ, мүн 1620 гаран хонинхо томо бэетэй шэрхи тугал, хурьга-ды мүнөө абажа байхандаа гээдгэн-ги бодохо нээгүй оржиго, сэдхэ-лээ ханана. Эгээл тинмэнээ кол-хоздоо бги байн 48 бухаяа бул-тынь үгэ хэжэ гэхэн нэгэн нанал-тай болоно байнади. Урдандаа эдэ буханууды нэгэ жэлэй турша-да барихын тула колхознай аяар 111 мянга 500 түхэригэй гарада оролог нэн. Харин байгша ондо 1100 үнээ искусственна аргаар үр-жүүлгэдэйнэй 65 мянган түхэриг (эгээл эхээрнэ бодоо хада) гар-гашалагдахаар хараалагдайнай. Энэ мүнгэн гүрэнэй станцигаа бу-хын үр, мүн пунктнуудта хэрэгтэй зэмсэгүүды худалдажа абаха хэрэгтэ, техник-үржүүлгэдэй, тэднэй тупалагдай олоон ажалта үдэртэ түлэгдэхэ юм. Нэгэ үнээ үржүүлгэдэ, тэрэнэйнгээ хэс-литэй болоо хаань, гүрэнэй стан-цида 25 түхэриг, үржүүлгэдэ 2 ажалта үдэр үгтэнэ. Тинхэдээ үржүүлгэдэ бүхэмнай жэлэй туршада 600, бүри найнаар хүдэл-лөө хаа 800 ажалта үдэр хүртээр оло-хо байна. Юуб гэхэдэ, тэднэр үнеэ-дэй хажуугаар олон хони үржүүл-хэ гээшэ.

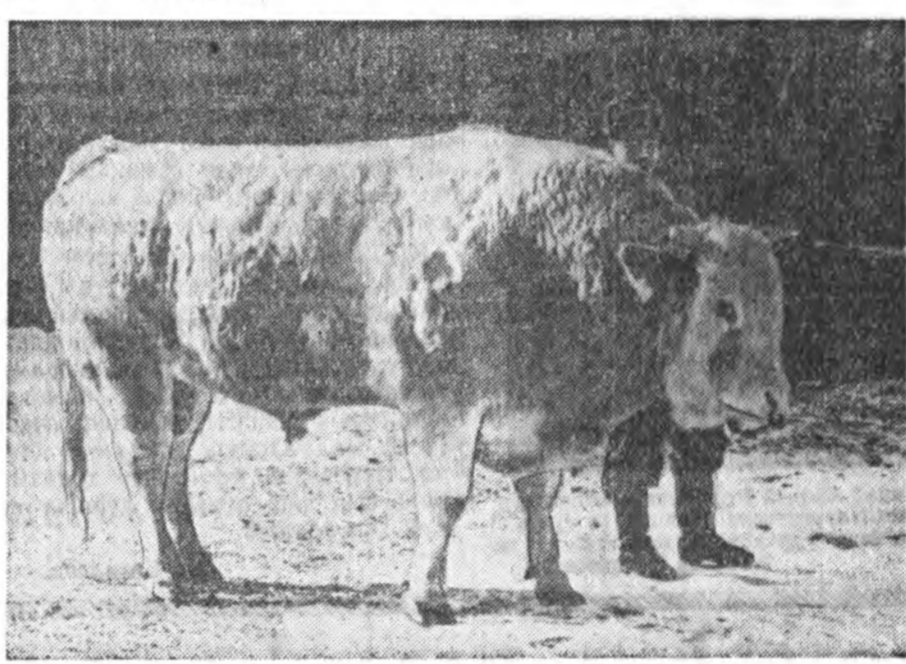
Тинхэдэ байгша ондо бээ хүсэ-нэн 300 гаран гунжа, колхознигуу-дайнгаа 700 гаран үнээ искус-ственнаар үржүүлхэди.

Гүүртэ, фермэнүүд дээрэ хубай-рхан, тугаллан үнеэдэ элир-үүлгэ хүдэлмэри хаалишаднай найнаар дүүргэнэ. Байгша он-до хаалишаднай зарим үнеэдээ хоёр дахин түрүүлжэ, тугал абаха уялгая үлүүлэн дүүргэхээр зориг-жоо. Мүн үнеэд тугалладааа хү-тэйше байдаг ха юм даа.

Искусственна үржүүлгэ сааша-даа улам үргэнөөр хэрэглэхэ хэс-лэнтэйди.

Тоо, баримта

- ★ 1958 ондо Түнхэнэй аймагта 8 зуун буха тоологдогдод хаа, мүнөө 50-инийн үлөө.
- ★ Байгша ондо 2 мянга гаран гунжад искусственна аргаар үр-жүүлгэдэхэ.
- ★ Бухануудыг үсөөрүүлгэдэйнэй ашаар 1,5 миллион гаран түхэриг алмагдаа.
- ★ Аймагта үнеэдэ искусствен-наар үржүүлгын 32 пункт хүдэл-нэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: малай үр-э абадаг Түнхэнэй станцин «Урал» гэжэ нэр-тэй буха газаа, сөбөр агаарта гаргагдаад байна. Энэ симменталь үлгэ-рэй «Элит рекорд» гэжэ классый юм. Мянга гаран килограмм татадаг, 5 на-хатай «Урал» сүүдэхэдэ 50—80 үнээ үржүүлгэ үр-э үгэдэг.

Оншынь олоо

САЯАН УУЛЫН хормойгоор үхэр малаа үдэр, хүнигү үсхэжэ, атар тарганаар харуулажа байдаг малшад хүг-жэн дэбжэлтын үргэн харгыда гаранхай. Эндэ үнеэдэ искусственна аргаар үр-жүүлгэ арга үргэнөөр дэлгэржэ байна. Газетнай энэ хуудан дээр Түнхэнэй малшадэй зүгтөө хэдэн хүнүүд хөөрэхэ-дэ түүхэтэ долоон жэлэй хоёрдохи жэлы уршатайгаар эхилэн тухайгаа урматый-гаар бэшэн бшуу.

Түнхэнэй малшад холын хараатайгаар искусственна үржүүлгэ дэлгэрүүлжэ байна. Унеэды энэ аргаар үржүүлгэдэ ямар эхэ олоо доход абтадаг болохо гэ-шаб. Искусственна аргаар үржүүлгэдэ-жэ байн үнеэд хоёр жэлэй туршада 3 дахин тугалдаг, хонид олоор хэнзэлү-лгэдэг болохо. Бухада табига үр-жүүлгэд үнеэдэй олоороо хубайршада-а юм. Тингэжэ хэды олон тугал, хэды шэ-нээн эхэ хүн минн талаар хосорно гөө-шл соо байн үрээ дүмүүхэнээр хүдэлгэхэ хэрэгтэй.

Түнхэнэй малшад холын хараатайгаар искусственна үржүүлгэ дэлгэрүүлжэ байна. Унеэды энэ аргаар үржүүлгэдэ ямар эхэ олоо доход абтадаг болохо гэ-шаб. Искусственна аргаар үржүүлгэдэ-жэ байн үнеэд хоёр жэлэй туршада 3 дахин тугалдаг, хонид олоор хэнзэлү-лгэдэг болохо. Бухада табига үр-жүүлгэд үнеэдэй олоороо хубайршада-а юм. Тингэжэ хэды олон тугал, хэды шэ-нээн эхэ хүн минн талаар хосорно гөө-шл соо байн үрээ дүмүүхэнээр хүдэлгэхэ хэрэгтэй.

Унеэд тугаллан сагһаа хойшо 18—20 хоноот ототой болохо ёшо-той. Энээхэн үедэнь найса адалга-жа байгаад, отонийн үнгэрхын ур-да тээхэн үржүүлгэдэ хайн. Унеэ-дээ үржүүлгэдэйнгээ үржүүлгэдэ нара болоод байхандаа эрдэмтэ нүхэр Со-коловскийн заабаряар үнеэдэйнгээ хээлитэй болонынь шалгадагди. Хэрбээ хээлитэй болоогүй байгаа хаань, хоёрдохёо үржүүлгэ хэрэг-тэй.

Түнхэнэй малшад холын хараатайгаар искусственна үржүүлгэ дэлгэрүүлжэ байна. Унеэды энэ аргаар үржүүлгэдэ ямар эхэ олоо доход абтадаг болохо гэ-шаб. Искусственна аргаар үржүүлгэдэ-жэ байн үнеэд хоёр жэлэй туршада 3 дахин тугалдаг, хонид олоор хэнзэлү-лгэдэг болохо. Бухада табига үр-жүүлгэд үнеэдэй олоороо хубайршада-а юм. Тингэжэ хэды олон тугал, хэды шэ-нээн эхэ хүн минн талаар хосорно гөө-шл соо байн үрээ дүмүүхэнээр хүдэлгэхэ хэрэгтэй.

Унеэд тугаллан сагһаа хойшо 18—20 хоноот ототой болохо ёшо-той. Энээхэн үедэнь найса адалга-жа байгаад, отонийн үнгэрхын ур-да тээхэн үржүүлгэдэ хайн. Унеэ-дээ үржүүлгэдэйнгээ үржүүлгэдэ нара болоод байхандаа эрдэмтэ нүхэр Со-коловскийн заабаряар үнеэдэйнгээ хээлитэй болонынь шалгадагди. Хэрбээ хээлитэй болоогүй байгаа хаань, хоёрдохёо үржүүлгэ хэрэг-тэй.

Унеэд тугаллан сагһаа хойшо 18—20 хоноот ототой болохо ёшо-той. Энээхэн үедэнь найса адалга-жа байгаад, отонийн үнгэрхын ур-да тээхэн үржүүлгэдэ хайн. Унеэ-дээ үржүүлгэдэйнгээ үржүүлгэдэ нара болоод байхандаа эрдэмтэ нүхэр Со-коловскийн заабаряар үнеэдэйнгээ хээлитэй болонынь шалгадагди. Хэрбээ хээлитэй болоогүй байгаа хаань, хоёрдохёо үржүүлгэ хэрэг-тэй.

Унеэд тугаллан сагһаа хойшо 18—20 хоноот ототой болохо ёшо-той. Энээхэн үедэнь найса адалга-жа байгаад, отонийн үнгэрхын ур-да тээхэн үржүүлгэдэ хайн. Унеэ-дээ үржүүлгэдэйнгээ үржүүлгэдэ нара болоод байхандаа эрдэмтэ нүхэр Со-коловскийн заабаряар үнеэдэйнгээ хээлитэй болонынь шалгадагди. Хэрбээ хээлитэй болоогүй байгаа хаань, хоёрдохёо үржүүлгэ хэрэг-тэй.

Унеэд тугаллан сагһаа хойшо 18—20 хоноот ототой болохо ёшо-той. Энээхэн үедэнь найса адалга-жа байгаад, отонийн үнгэрхын ур-да тээхэн үржүүлгэдэ хайн. Унеэ-дээ үржүүлгэдэйнгээ үржүүлгэдэ нара болоод байхандаа эрдэмтэ нүхэр Со-коловскийн заабаряар үнеэдэйнгээ хээлитэй болонынь шалгадагди. Хэрбээ хээлитэй болоогүй байгаа хаань, хоёрдохёо үржүүлгэ хэрэг-тэй.

Унеэд тугаллан сагһаа хойшо 18—20 хоноот ототой болохо ёшо-той. Энээхэн үедэнь найса адалга-жа байгаад, отонийн үнгэрхын ур-да тээхэн үржүүлгэдэ хайн. Унеэ-дээ үржүүлгэдэйнгээ үржүүлгэдэ нара болоод байхандаа эрдэмтэ нүхэр Со-коловскийн заабаряар үнеэдэйнгээ хээлитэй болонынь шалгадагди. Хэрбээ хээлитэй болоогүй байгаа хаань, хоёрдохёо үржүүлгэ хэрэг-тэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Сибиряк» колхозой 1-дехи фермэдэхи искусственна үр-жүүлгын пункт.

